

Rural Development - I Introduction to Rural Development

[Time: Three Hours]

Q.P Code : 00000137

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper

N. B:- 1) All questions are compulsory.

2) All questions carry equal marks.

3) Figures to the right indicate marks to a sub-question.

4) Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1) Attempt any two of the following **20**

- a) Define term of rural development and explain the scope of rural development.
- b) State the role of rural development in nation building
- c) State the objectives of rural development

Q.2) Attempt any two of the following **20**

- a) Explain the concept of rural society and its nature.
- b) State the characteristics of rural society
- c) Overview the term of tribal community

Q.3) Attempt any two of the following **20**

- a) State the types of family in brief
- b) State the concept of caste and explain the features of cast.
- c) Describe the class pattern followed in city

Q.4) Attempt any two of the following **20**

- a) State the obstacles occurring in progress of social change
- b) State the role of NGO in bringing of social change
- c) State the concept of people's participation and its needs.

Q.5) Write short notes on any two of the following **20**

- a) Programs for rural development
- b) Indian social institutions
- c) Lower class of rural area
- d) Factors of social change

(वेळ : तीन तास)

Please check whether you have got the right question paper

सूचना- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ. ग्रामीण विकासाची व्याख्या सांगून ग्रामीण विकासाची व्याप्ती सांगा.

ब. राष्ट्र विकासातील ग्रामीण विकासाची भूमिका स्पष्ट करा.

क. ग्रामीण विकासाची उद्दिष्टे विशद करा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ. ग्रामीण समाजाची संकल्पना सांगून ग्रामीण समाजाची सवरून सांगा.

ब. ग्रामीण समाजाची वैशिष्ट्ये विशद करा.

क. आदिवासी समुदाय या संकल्पनेचा आढावा घ्या.

प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ. कुटुंबाच्या प्रकाराचे सविस्तर विवेचन करा.

ब. जात ही संकल्पना स्पष्ट करून जातीची वैशिष्ट्ये सांगा.

क. शहरातील वर्ग पद्धतीचे वर्णन करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ. सामाजिक परिवर्तनाच्या प्रगतीमध्ये येणारे अडथळे सांगा.

ब. सामाजिक बदल घडवून आणण्यातील NGO ची भूमिका स्पष्ट करा.

क. लोकसहभाग ही संकल्पना स्पष्ट करून गरज विशद करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा द्या.

२०

अ. ग्रामीण विकासाचे उपक्रम

ब. भारतीय सामाजिक संस्था

क. ग्रामीण भागातील कनिष्ठ वर्ग

ड. सामाजिक परिवर्तनाचे घटक

